# EUROOPA PARLAMENT

*2004* *2009*

*Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon*

**2006/2056(INI)**

23.3.2006

# ARVAMUS

Esitaja: tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

Saaja: kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Raamistik kolmandate riikide kodanike integreerimiseks Euroopa Liidus
(2006/2056(INI))

Arvamuse koostaja: Dimitrios Papadimoulis

## LÜHISELGITUS

Komisjoni teatise (KOM(2005)0389) eesmärgiks on anda juhiseid ELi ja liikmesriikide integratsioonipoliitika kohta. Arvamus keskendub peamiselt kolmandate riikide kodanike integreerimisele tööturule, rõhutades kahepoolset integratsiooniprotsessi ja sellega seotud sotsiaalseid aspekte. See järgib teatise ülesehitust, jagades nõnda suunised kahele – riiklikule ja Euroopa – tasandile.

Riiklikul tasandil on arvamuse koostaja peamiseks mureks majanduslike ja sotsiaalsete õiguste andmine kõikidele sisserändajatele sõltumata nende õiguslikust seisundist, parandades sisserännanud naiste töölevõetavust. Vastuvõtva ühiskonna kohanemisvõime parandamine üha enam leviva sotsiaalse ja tööalase mitmekesisusega on teine peamine mure.

Integratsioon on kahesuunaline protsess, milles nii sisserändajatel kui vastuvõtval ühiskonnal on teatud õigused ja kohustused. See tähendab, et sisserändajate õigused ja kohustused ning samuti nende juurdepääs kaupadele, teenustele ja kodanikuosaluse vahenditele tuleb üha enam viia kooskõlla ülejäänud elanikkonna samalaadsetele õigustega võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise tingimustel. Tööhõive on sisserändajate integreerimisel otsustava tähtsusega. Lissaboni strateegia ja Euroopa tööhõive strateegia eesmärgid luua rohkem ja paremaid töökohti peavad seega hõlmama ka sisserändajaid. Sotsiaalpartnerid ja riiklikud asutused peavad töötama koos, et hoida ära sisserännanute diskrimineerimist palkade ja töötingimuste osas.

ELi tasandil on ELil pöördeline roll liikmesriikide jälgimisel ja abistamisel seoses nende toimetulekuga sisserändajate integreerimisel. Arvestuste kohaselt kahaneb EL-25 elanikkond 2020. aastaks 303 miljonilt 297 miljonini ja seejärel 280 miljonini 2030. aastaks, mistõttu ülalpeetavate vanurite suhtarv peaaegu kahekordistub. Kuna majanduskasv tuleneb tööhõive ja tootlikkuse kasvust, võib selline kogu tööhõivet puudutav langus avaldada majanduskasvule negatiivset mõju. Seetõttu on EL integratsioonist ja imporditud oskuste-kogemuste täiel määral kasutamisest sügavalt huvitatud.

Parimate tavade vahetamine ja suurem kooskõlastatus kõrgemal tasemel on esmavajalik, sest erinevad sisserändajate grupid vajavad erinevat integratsioonipoliitikat, sealhulgas mitte üksnes hiljuti sisserännanud, vaid ka riigis pikka aega elanud kodanikud ning samuti sisserännanute teine ja kolmas põlvkond ning seda tuleb poliitika kujundamisel arvesse võtta. Ka on väga oluline kindlustada, et ELi migratsioonipoliitika pakuks kindla õigusliku seisundi ja tagatud õigused, aitamaks kaasa vastuvõetud isikute integratsioonile, ning edendada nende integreerimist kõikidesse ühiskonnaelusfääridesse, eelkõige aga tööturule.

Teie arvamuse koostaja tervitab komisjoni ettepanekut ESFi (2007–2013) kohta, mille eesmärgiks on toetada erimeetmeid – kaasa arvatud nõustamine ja keeleõpe ning hinnang välismaal omandatud kvalifikatsioonile, aga ka mitmekesisuse soodustamine töökohal ja võitlus diskrimineerimise vastu – tõhustamaks sisserännanute sotsiaalset integratsiooni ja suurendamaks nende osalust tööhõives.

Samuti tervitab ta väljapakutud rahastamisvahendit ESFi täiendamiseks "migratsioonivoogude juhtimise" raamistikus, mille eesmärgiks on aidata kaasa riiklikele jõupingutustele integratsioonipoliitika väljatöötamisel ja elluviimisel, mis võimaldavad

erineva kultuurilise, usulise, keelelise ja etnilise taustaga sisserändajatel kohaneda ja aktiivselt osaleda Euroopa ühiskonnaelu kõigis aspektides kooskõlas ühiste üldpõhimõtetega.

## ETTEPANEKUD

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon palub vastutaval kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. kutsub liikmesriike üles:

a. takistama sotsiaalset dumpingut, kinnitades selged eeskirjad võõrtööliste seisundi kohta seadusjärgsete elanikena, korraldades teabekampaaniaid riikliku tööõiguse ja sisserändajate sotsiaalsete õiguste ja kohustuste küsimustes ning edendades kõikide võõrtööliste ülalmainitud staatuse seadustamist;

b. looma teabepunkte kolmandate riikide kodanikele, et teavitada neid sotsiaalteenustest, millele neil on vastuvõtjariigis õigus, nagu elukestev õpe, elamispind, tervishoid, lastehoidmisvõimalused, haridus ja tutvustuskavad;

c. võtma meetmeid diskrimineerimise kaotamiseks töökohal, näiteks mitmekesisusest tekkivate küsimuste lahendamine, õiglane töölevõtmine vastavuses liikmesriikide siseriiklike õigusaktidega, töökoha säilitamine, samuti edutamine töötulemuste alusel, sõltumata rassilisest või etnilisest päritolust, usutunnistusest, soost, puudest, seksuaalsest suundumusest, seksuaalsuse väljendamisest, seksuaalidentiteedist või vanusest; nõuab tungivalt tööturu osapoolte kaasamist nende meetmete kavandamisse ja tõhusasse rakendamisse, pöörates erilist tähelepanu sisserännanud naiste tööhõivele ja integreerimisele, sest nende töötuse protsent on sageli kõrgem; võtma meetmeid sisserändajate laste ja pereliikmete integreerimiseks haridus- ja sotsiaalhoolekande kavadesse;

d. tugevdama vastuvõtva ühiskonna võimet kohaneda suurema mitmekesisusega töökohtadel, võttes meetmeid vastuvõtva elanikkonna teavitamiseks ja teadlikkuse tõstmiseks tulenevalt vajadusest vältida rassismi, ksenofoobiat ning sotsiaalset tõrjutust, rõhutades sellega, et integratsioon on kahepoolne protsess, mille eesmärgiks on edendada sotsiaalset ühtekuuluvust ja tõhustada konsultatsioone tööturu osapooltega ning poliitika piirkondlikul ja kohalikul tasandil elluviimise eest vastutavate asutustega, eriti naabruskondlike organisatsioonidega;

e. suurendama mitteliikmesriikide konsulaarressursse teabe jagamisel ELi sisenemise kohta töötamise, õpingute või teadustöö eesmärgil; võtma kasutusele töö- ja elamisload siseriiklike õigusaktidega reguleeritud tingimustel riikliku pädevuse raames; tagama, et need load on sisserändajate endi, mitte nende tööandjate käes, et vähendada ekspluateerimisohtu;

f. soodustama uustulnukate integratsiooni tööturul, näiteks töötades välja tööd ja koolitust ühendavaid kursuseid;

g. uurima teadusuuringute seitsmenda raamprogrammi raames võimalust koostada uurimusi, mis käsitlevad sisserändajate naasmist ning ELis omandatud oskuste kasutamist nende päritoluriikide heaks;

h. teavitama sisserändajaid sellest, et nende huve võivad esindada ametiühingud, ning julgustama ametiühinguid sisserändajaid vastu võtma;

i. tagama juurdepääsu haridusele ja kutseõppele ning alaealistele õiguse haridusele, kaasa arvatud rahastamisele ja stipendiumidele;

j. ratifitseerima ÜRO 1990. aasta konventsiooni kõigi võõrtööliste ja nende pereliikmete kaitsmise kohta; töötama välja ühese poliitika võõrtööliste elukaaslaste õiguse kohta tööle; peab oluliseks sundmigratsiooni takistamise sätestamist, pidades eriti silmas inimkaubanduse takistamist, järelevalvet ja vähendamist;

k. tegema igakülgset koostööd ÜRO sisserändajate inimõiguste eriraportööriga tema ülesannete ja kohustuste täitmisel, varustama teda vajaliku teabega ning reageerima viivitamata tema ettepanekutele;

l. lisama sisserändajate ja nende (uute) kodumaade ühise ajaloo ning rände algsed põhjused haridusasutuste õppekavadesse;

m. koostama integreerumiskavasid, mis oleksid kohandatud uustulnukate ja/või varemsaabunute vajadustele;

n. aitama kaasa kutsekvalifikatsiooni siduvale tunnustamisele, sõltumata sellest, kas see on ametlik või mitteametlik ja kas see on saadud kolmandate riikide kodanike päritoluriikides või ELis;

o. töötama välja vahendeid, mis ennetaksid kolmandatest riikidest pärit töötajate laste kehva edasijõudmist koolis ja kooli poolelijätmist, pakkudes eelkõige täiendavaid keelekursusi; tunnistama, et sisserändajate lastel, kes õpivad erinevas keeles ja püüavad uute tavadega kohaneda, on õpingutes rohkem raskusi kui nende kaasõpilastel, ning see võib edaspidi põhjustada neile raskusi kohanemisel ja ühiskonda integreerumisel;

p. võitlema alaealiste ekspluateerimisega ja hõlbustama ekspluateeritud alaealiste taasintegreerumist ühiskonda; töötama välja tulemuslikke struktuure ja vahendeid, mis aitaksid alaealistel üle saada traumadest ning ühiskondlikult ja kultuuriliselt ebasoodsamatest tingimustest dialoogis sotsiaalteenuste pakkujatega;

q. ergutama sisserändajate ja vastuvõtva ühiskonna vahelist suhtlust, toetades ühiseid foorumeid, kultuuride- ja religioonidevahelist dialoogi, seminare, näituseid ning kultuurilist tegevust ja sporti mitmekultuurilises keskkonnas; looma struktuure, mis võimaldaksid kolmandate riikide kodanikel integreeruda vastuvõtvasse ühiskonda, et vältida nii vastsaabunud kui juba kohanenud, ent raskesti integreeruvate sisserändajate sotsiaalset tõrjutust,

2. kutsub komisjoni üles:

a. tagama rahastamise struktuurifondide, PROGRESSi ja ühenduse algatuste, näiteks EQUALi ja URBANi kaudu, ning samuti kavandatava kolmandate riikide kodanike integreerimise Euroopa fondi kaudu osana raamprogrammist "Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine"; tagama neist programmidest omandatud parimate tavade ja vajalike teadmiste levitamise ning nende hõlmamise asjakohase poliitika väljatöötamisse;

b. edendama töölevärbamist ja vastuvõtupoliitikat puudutava teabe ja parimate tavade vahetamist; olema pidevas dialoogis kõigi asjassepuutuvate pooltega, kaasa arvatud

kodanikuühiskond; toetama sisserändajate organisatsioonide võrgustiku loomist, et hõlbustada parimate tavade vahetamist;

c. toetama rahaliselt teadusuuringuid, mis analüüsivad sisserändajate seisundi seadustamise mõjusid liikmesriikides ning kasutavad erinevate liikmesriikide kogemusi pikaajalise Euroopa rändepoliitika väljatöötamisel;

d. looma platvorme, mis võimaldaksid koostööd ja dialoogi kohaliku, piirkondliku ja riikliku tasandi asutuste, tööturu osapoolte ja sisserändajate esindusorganisatsioonide vahel – selline kogemuste jagamine nimetatud sidusrühmade vahel on vajalik erinevate sihtrühmade vajaduste paremaks rahuldamiseks;

e. koostama statistilisi arvestusi, mis võimaldaksid prognoosida ELi tööjõuvajadust, ning paluda ministrite nõukogul viidata neile sisserände ja tööhõivega seotud küsimustele, mille kohta peaksid kehtima ühiseeskirjad, eesmärgiga arendada edasi Euroopa ühist rändepoliitikat;

f. töötama välja kolmandates riikides omandatud kutsekvalifikatsiooni hindamise ja tunnustamise süsteemi, mis oleks abiks nõuetekohasel töölevõtmisel;

g. algatama kolmandate riikide kodanike integratsiooniprotsessi hindamise ja vastavalt hindamistulemustele tõhustama liikmesriikide riiklike strateegiate kohandamist uute sotsiaalsete, kultuuriliste ja majanduslike tingimustega;

h. jälgima direktiivide 2003/109/EÜ, 2000/43/EÜ, 2000/78/EÜ ja määruse (EÜ) nr 859/2003 rakendamist; tagama ELi õigusaktide vastavuse ILO standarditele;

i. toetama liikmesriikide algatusi, mille eesmärk on suurendada üldsuse teadlikkust, täiendada teavet, mis puudutab inimkaubanduse ning töökohal rassismi ja ksenofoobia vastu võitlemise meetmeid ning pakkuda teavet rände mõjude kohta tööhõivele ja tootlikkusele; kutsub samuti komisjoni üles kaasama sisserändajad Euroopa kodakondsust edendavatesse kavadesse;

j. kasutama teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmendat raamprogrammi (2007–2013) kolmandate riikide teadlaste huvi äratamiseks, luues neile tingimused, mis võimaldavad neil teha teadustööd ja töötada oma erialal ELis ja ELi hüvanguks;

k. algatama kampaania kolmandate riikide kodanike integreerimiseks, kasutades ära Euroopa töötajate liikuvuse aasta kogemusi ning kohandades selle projekti ideed sisserändajate eripärale.

## MENETLUS

| | |
|---|---|
| **Pealkiri** | Raamistik kolmandate riikide kodanike integreerimiseks Euroopa Liidus |
| **Menetluse number** | 2006/2056(INI) |
| **Vastutav komisjon** | LIBE |
| **Arvamuse esitaja(d)**<br>istungil teada andmise kuupäev | EMPL<br>16.3.2006 |
| **Arvamuse koostaja**<br>nimetamise kuupäev | Dimitrios Papadimoulis<br>14.9.2005 |
| **Arutamine parlamendikomisjonis** | 21.2.2006 20.3.2006 |
| **Vastuvõtmise kuupäev** | 21.3.2006 |
| **Lõpphääletuse tulemused** | +: 22<br>–: 20<br>0: 1 |
| **Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed** | Jan Andersson, Roselyne Bachelot-Narquin, Iles Braghetto, Philip Bushill-Matthews, Milan Cabrnoch, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Proinsias De Rossa, Richard Falbr, Ilda Figueiredo, Joel Hasse Ferreira, Roger Helmer, Stephen Hughes, Ona Juknevičienė, Jan Jerzy Kułakowski, Jean Lambert, Raymond Langendries, Bernard Lehideux, Elizabeth Lynne, Thomas Mann, Mario Mantovani, Ana Mato Adrover, Maria Matsouka, Ria Oomen-Ruijten, Csaba Őry, Siiri Oviir, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Jacek Protasiewicz, Kathy Sinnott, Jean Spautz, Anne Van Lancker, Gabriele Zimmer |
| **Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige / asendusliikmed** | Edit Bauer, Mihael Brejc, Françoise Castex, Dimitrios Papadimoulis, Leopold Józef Rutowicz, Agnes Schierhuber, Elisabeth Schroedter, Georgios Toussas, Anja Weisgerber, Tadeusz Zwiefka |
| **Märkused (andmed on kättesaadavad ainult ühes keeles)** | |